

Platonov als spiegel van verlangens

Theater

Platonov van Anton Tsjechov door Theater Antigone en Theater Zuidpool, regie Raven Ruël. In Brakke Grond Amsterdam, 31 oktober. Tournee.

enkel de acteurs en een aantal verplaatsbare lampen die de acteurs zelf kunnen bedienen. Het minimalistische waarvan Ruël zich bedient, werkt verrassend en brengt het levige werk van Tsjechov terug naar zijn essentie.

Platonov zelf vormt het lege middelpunt van het toneel. Alles draait om hem. De dorpsbewoners waarmee hij het aan de stok heeft, staan in een halve cirkel om hem heen en volgen elke beweging die hij maakt. Hij loopt een paar stappen naar links - ze volgen hem op de voet. Hij tikt de as van zijn sigaret - verwonderd kijken ze hoe het naar beneden dwarrelt. Platonov is een spiegel waarin alle bewoners hun verlangens terug zien. Een voor een vallen ze aan zijn voeten, maar stuk voor stuk worden ze door hem weggejaagd en uitgescholden.

Dit levert veel fraaie beelden op. Zo is de voorstelling eerder een serie tableaux vivants dan levendige scènes; telkens met veel precisie uitgevoerd. Tot en met de overdadige geweldsexplosie aan het eind. Niet subtiel. En ook niet wars van effectbejag. Maar wel doeltreffend en net zo prachtig gestileerd als de rest van de voorstelling. Ruël levert met *Platonov* een knappe komedie af. Want ondanks alle bittere gevechten en scheldpartijen verliest hij de komische noot niet uit het oog. Het magische toneelbeeld maakt deze voorstelling een genot om naar te kijken.

Vincent Koufers

Hij zuipt, hij rookt en hij schreeuwt. Als een beest gaat hij tekeer tegen alles en iedereen. Hij misbruikt zijn vrouwen. Hij mist acht zijn vrienden. Maar boven alles wordt hij gekweld door een ontzettende afkeer van zichzelf. Johan Heldenberg speelt Tsjechovs antiheld Michael Platonov. Verveling en zelfbedrog, bekende thema's voor Tsjechov, kwellen de filosofie die onderwijzer is geworden. Ongekend is de heftigheid van het fysieke geweld dat Heidenbergh in zijn spel legt. In zijn ondergoed kruipt hij over het podium. Alles wat hem lief is, maakt de cynische schoolmeester kapot. Hij slaat en wordt geslagen. Keer op keer. De jonge regisseur Raven Ruël bracht eerder al *De Kersentuin* op het toneel. Nu waagt hij zich aan het onbekendere *Platonov*. Tsjechovs eerste, geschreven toen hij 21 jaar oud was. Ontreeden met het resultaat verdween het script in een la om na zijn dood zonder titelpagina weer tevoorschijn te komen. Tegenvoerdig wordt het opgevoerd onder de titel *Platonov*, onmiskenbaar de centrale figuur. Het toneelbeeld onderschrijft dat. Decor, muziek en een uitgereid lichtplan ontbreken. Er zijn